

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 35. ANULU XVI.

Telegrafulu eao de done ori pe septe-
mana: joi'a si Dumineca. — Prenume-
rationea se face in Sabiu la espeditura
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gal'a prin scrisori francate, adrese
catra espeditura. Pretulu prenumerati-
nei pentru Sabiu este pe ann 7. fl. v. a.
dar pe o jumetate de ann 3. fl. 50. Pen-
tra celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciele din Monarchia pe un ann
8 fl. era pe o jumetate de ann 4. fl. v. a.
Pentru princ. si tari straine pe un ann
pe 1/2 ann. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru
a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a
trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 214 Maiu 1868.

De pre Tarnavi 20 Aprile.

(Capetu.)

Nu mai putnu neplacutu ne-a surprinsu si pro-
purerea desfiintarei gimnasiulu de statu din Sabiu,
cuprinsa totu in acelu proiectu, cu scopu de a se
transpune spesele intretinerii acelu'a in suma de
16,792 fl. la fitorea universitate. Desfiintarea u-
nei scole inferioare pentru spriginirea radicarei u-
ei scole superioare, dupa parerea nostra numai atunci
aru ave intielesu, candu scolele inferioare si respec-
tive medie seu aru fi in abundanta seu aru fi a-
tatu de debile, incatu n'aru corespunde indatoriri-
loru. Casulu din urma, dupa judecata tutu-
roru celoru competinti, la gimnasiulu r. de statu din
Sabiu nu are locu; iera catu pentru celu dntatu.
acesta tocmai cu privire la poporul celu mai nu-
merosu din Transilvania nu se pote aplica; caci
afara de doue gimnasie complete si unulu in in-
fiintare, poporul acesta alte scole medie nu are,
de-si cu dreptu cuventu se pote dice, ca elu con-
tribue mai multu seu mai putnu la sustinerea tu-
tororu celoru-lalte institute de invetiamentu din tiara.
De aceea poporul no-tru se buenra cu atata mai
multu de acestu gimnasiu de statu, pre care meri-
tati lui directori si corpulu professorulu nu numai
in privinta sciintiei l'au sciutu sustine pana acum
la inaltimea misiunii lui, ci si prin stricta disci-
plina, dreptate si imparialitate l'au sciutu face pre-
liosu inaintea tuturoru locuitoriloru tierei nostre.
Prin urmare dara mesur'a regimulu, prin care s'aru
decreta desfiintarea acestu gimnasiu, aru fi o jig-
nire a intereseloru spirituale ale tuturoru locuito-
riloru tierei fara deosebire de natune seu confes-
siune; iera in specialu din partea nostra a rom-
niloru n'aru pute fi privita altmintrea, decatu ca o
stavila pagubitore, pusa inaintarei nostre in cultura.
Pentru ca statistica acelu gimnasiu din cei noue
ani din urma ne spune ca

in a. sc. 185%	a fostu intre 265 scolari	133 romani
" " " 185 ⁹ / ₆₀ "	" " " 227 "	113 "
" " " 186 ⁹ / ₁ "	" " " 240 "	117 "
" " " 186 ¹ / ₂ "	" " " 236 "	131 "
" " " 186 ² / ₃ "	" " " 257 "	148 "
" " " 186 ³ / ₄ "	" " " 291 "	159 "
" " " 186 ⁴ / ₅ "	" " " 338 "	180 "
" " " 186 ⁵ / ₆ "	" " " 364 "	189 "
" " " 186 ⁶ / ₇ "	" " " 439 "	238 "

Ya sa dica din 9 ani scolastici in 8 au fostu totu
romanii in majoritate absoluta, si asi firesece des-
fiintarea gimnasiulu pre noi romanii ne-aru lovi
mai adencu si mai durerosu. Nici unulu din po-
porele conlocuitoare n'a trecut prin suferintie atatu
de multe si atatu de grele, ca poporul nostru;
nici unulu n'a pututu remane atatu de departe ina-
poi in cultura; de aceea si nu are nici unulu as-
tadi atat'a trebuintia de cultura ca densulu *): si
cu tote acestea, in locu de a ni se intinde din tote
partile mana de ajutoriu, in locu de a se cerca
dupa putintia vindecarea releloru si neindreptari-
loru din trecut sa ni se ia acum si acestu mijlocu
de cultura atatu de binefacatoriu nu numai pentru
noi, ci pentru toti fiii patriei fara nici o deosebire?
Fia-ne iertatu a nu crede, ca regimulu va desfiin-
tia acestu gimnasiu atatu de trebuinciosu si de bine-
facatoriu, ci din contra ne place a spera, ca se va
adopera a-lu aduce intr'o star. din ce in ce mai
buna, iera in specialu, cu privire la presinte, lu

* De cultura au toti lipsa in o forma, caci spoial'a cea
putnu castigata la umbr'a favorurilor speciale ale gu-
verneloru de principii raticate din trecut, nu o putemu
numi inca cultura; ea nu s'a radiecatu si nu se ra-
dica nici astadi deasupra intrigiloru sub forme
frumose pentru de a despretiui, de a batjocori, unde
i se da ocaziune si de pote, a despoia pre deapropo-
lele seu.

va curati de tote acele rele, ce aru pote impedece
prosperarea lui, va purta grija si pre venitoriu
pentru indiestrarea lui cu profesori pregatiti si cua-
lificati pentru chiamarea loru, si va sustine totu,
ce efla banu si salutoriu in trelsulu. Si acesta
o credemu cu atat'a mai verosiu, caci viamu sub
unu guvernulu constitutionalu si patrioticu, sub
unu guvernulu, care si-a cunoscutu de un'a din proble-
mele sele principale, a da aventu instructiunii pu-
bliche si culturai poporulu. Unu astfelu de gu-
vernulu de siguru nu vazidit cu o mana iera cu ce-
a-lalta sa surpe.

Asia dara in desfiintarea acestu
gimnasiu, proiectata atatu de usioru din partea on
corpu prof. dela academi'a juridica din Clusiu, nu
putemu crede. Insa cu totulu altmintrea se are
luculu cu modificarea lui. Precum scimu,
prin o ordinatiune speciala a Inaltulu Guberniu r.
Transilvanu din anulu acest'a, in gimnasiulu inferi-
oru s' redusu limba greca si germana si in lo-
culu loru s'a introdusu limba magiara, urcandu-se
orele septemane pentru densa dela 1 la 3, iera
d. e. cea romanesece remanendu totu pre langa o
ora pre septemana. Este o c-stiune pedagogico-
didactica, deca se pote justifica seu nu acesta li-
mitare a limbei eline si germane in gimnasiulu de
josu, carea a trebuitu sa se face in favorea limbei
magiare, deca nu era a se ingrena elevii preste me-
sura, si noi trecemu aici preste acest'a; deca in
Inaltulu Guberniu a inmultitu atatu de tare orele
de limba magiara intr'unu gimnasiu, unde au fostu
in an. scol. 185% intre 265 scolari, magiari 56,

" " " 185⁹/₆₀ " " " 227 " " " 50,
" " " 186⁰/₁ " " " 240 " " " 46,
" " " 186¹/₂ " " " 236 " " " 41,
" " " 186²/₃ " " " 257 " " " 35,
" " " 186³/₄ " " " 291 " " " 37,
" " " 186⁴/₅ " " " 338 " " " 48,
" " " 186⁵/₆ " " " 364 " " " 57,
" " " 186⁶/₇ " " " 439 " " " 67.
va sa dica, unde elevii magiari fatia cu cei de alte
nationalitati suntu o mica particica, d'abia 1/7 seu
1/8, iera in specialu fatia cu romanii suntu in pro-
portiunea de 1 : 3, ba 1 : 4, acesta trebuie cu totu
dreptulu sa te surprinda. Pentru ca, deca e, ca
limba ehna si germana sa se reduca si in loculu
ei sa se puna cea magiara cu orele inmultite si ca
studiu absolutu obligatoriu pentru totu gimnasiulu
inferioru, pentru ca cu tempu dora sa devina lim-
ba explicativa in gimnasiu; apoi consecuint'a cea
mai fireseca este, ca sa se amplifice in proportiu-
ne si orele pentru limba majoritatiei eleviloru, celu
putnu intru atata, ca se fia de o potrivita cu cea
magiara, ca cu tempu nu cea magiara singura, ci
acesta impreuna cu cea romana si cu cea germana
se pota o-pa loculu acelu, ce pana acum lu ocu-
pa cea germana singura.

Aceste asuntu pre scurtu parerile nostre in cele
dove cause espuse. Sa nu dica nimenea, ca amu
zehovitu prea multu asupra loru si le-amu datu
prea mare atentione; caci, domnule redactoru! deca
vomu sa zidimu o casa pentru locuint'a tuturoru,
cu totii trebuie sa ne intielegemu pentru planulu si
practicabilitatea ei, de o parte, era de alta, cine
vrea sa zidesca o casa tare si duravera, trebuie sa
puna fundamentu solidu, lara de care zidirea nu
pote susta. O astfelu de casa comuna este uni-
versitatea; unu astfelu de fundamentu, ba cutezu
a dice o astfelu de petra unghiuara este gimna-
siulu din cestiune. Si fiindu ca dupa parerea no-
stra, aceste cause amendove suntu atatu de mo-
mentose, incatu de resolvirea loru in sensulu ces-
ta seu cela, aterna parte mare instructiunea, ve-
nitoriuulu liner.mei nostre: pentru aceea ne si lu-
amu voia a trage asupra loru atentionea zelosei

inteligintie romane, cu deosebire a pressei; aseme-
nea ne luamu voia, a o recomand'a de nou aten-
tiunei dloru nostri deputati dietali, ca pre calea cea
mai potrivita sa bine-voiesca a staru, ca sa ne adu-
ca chiaritate in acesta nechiaritate, si sa ne simu-
ga din neliniscea, in carea ne aflamu.

Eveneminte politice.

Sabiu 1 Maiu.

Desbaterea legei privitoria la biseric'a orien-
tala s'a terminatu si pre cata ne e cu putintia d'amu
si noi o icona despre cele intemlate in casa de
putatiloru in cea de mai la vale rubrica:
„Diet'a Ungariei“.

Proiectulu cu adansulu din partea ministeriului
de culte, dupa cum s'a primitu in casa de josu s'a
tramisu inca dela 11 Maiu in casa magnatiloru.

Metropoli'a romana gr. or. pentru Romanii dia
Transilvania si Ungaria e legalisata si dupa ce va
trece prin casa magatiloru si se va sanctiona ea
va putea fara de nici o tema a-si cauta de afaceri-
le ei bisericesci si scolare. Va fi numai la re-
spectivii ca se scia apretiu pre deplinu acestu
castigu si a se folosi de densulu pentru prosperarea
loru.

Adansulu ministrului de culte si amendamen-
tele unor'a deputati magiari cu privire la acelu a
fostu indreptatu intr'acolu de a sustine fractiunile
cele mici de greci, bulgari si magiari de confessi-
ne gr. or. contra absorbtiei (!?) acestora in romani
seu in serbi. Acest'a e partea umbrasa a cesti-
unei cu tote ca departe sa fia de noi a nu le recu-
nosce fractiuniloru dreptulu de esistinta. Tre-
buie inse a se sci ca legea bisericesece insasi se
ingrijesce de respectarea limbei fia-caru crestinu,
si asi acum candu constitutionalismulu bisericeci nu
va mai fi apesatu de nimenea, fia-care crestinu va
fi indreptatitu a-si reclama dreptulu, dara nu
petulantia sea in afacerile bisericesci, cum se
templa cu uele din fractiuni.

Cestiunea evreiloru din Romania? o vedemu
pasindu in stadiulu liniscirei diplomatice si cre-
demu din cate vedemu si audim, ca va devina
nici catu mai curendu o cestiune coratu locala si in-
terna a guvernulu romanu. Wien. Abp. fora ofici-
osa a inceputu deja a dogeni pre pres'a austro-nem-
tesceca, ca pre indesa cestiunea in proscemiu si sa
fia mai moderata. Unii omeni aducu aceste in le-
gatura cu concessiunile facute si ce are sa le facea
Prussia fatia cu Francia, adeca lasandu sa cada
adresa ce era sa se voteze in parlamentulu vamali
ca respunsu la cuventulu de tronu, cu carele s'a des-
chisu parlamentulu si cu retragerea garnisonei din
Mainz, carea are inca se urmeze.

Diet'a Ungariei.

Sied'ntiele ce le vomu infatisia lectoriloru nos-
tri se ocupa, cu putine exceptiuni, mai numai de pro-
iectulu de lege alu biseric'e gr. orientale. Inca
in sied'ntia dela 1 Maiu, candu se aduse din par-
tea ministrului de culte si instructiune publica pro-
iectulu privitoriu la biseric'a gr. or. adause mini-
strulu, ca a sositu o petitiune de la credinciosii or-
ientali si ca in urma petitiunii acesteia trebuie a
se face vro modificare in proiectu, adauganduse
unu § nou. Mai tardiu totu ministrulu de culte im-
partasesce casei ca cele din petitiunea cestiunata
se potu contrage si formula astfelu:

„Grecii si alti credinciosii, cari nu vorbescu
limba romana seu serba si se tienu de cele done
metropolie, voru avea si pre venitoriu folosulu de-
plinu alu drepturiloru de cari s'au folositu pana acum,
in intielesulu legiloru bisericesci orientali, cu pri-

vire la limb'a in biserica si scola, precum si administrarea averei bisericesti."

Serbi, ca si Ghiezy, ceru amanarea desbaterei proiectului pentru vreo câteva zile. Cestu din urma sub cuventu ca proiectulu aru trebui, dupa adaugerea unui § nou, tiparitu si distribuitu intre membri, cei'a dicu ca voru se faca unele amendamente. Se amana asi'a dara proiectulu pana la 6 Maiu, candu are sa se ia in desbatere.

In sedintiele de la 4 si 5 Maiu inca vinu cestiuni interesante pre cari le contragemu in urmatoarele: In cea de la 4 Maiu raspunde ministrulu Wenheim la interelationea ce se facuse din partea lui Csiky pentru desfiintarea clubului democratic din Pest'a si celoru filiale din provincia. Dice ca acele nu se baseza decatu pre datina si praesa si totu asi'a sta treb'a si cu desfiintarea lor, mai alesu candu regimulu vede ca astfelu de intruniri suntu periculoase pentru tierra.—La interelationea lui Gull pentru admonitiunile ce s'a datu dinareloru nemtiesci din Sabiu si pentru mesuri mai liberale fatia cu pres'a in Tran'a,—dupa ce recomanda Deak introducerea legiung. de presa—raspunde ministrulu Anderson, ca intreruperea activitatii comisiunii pentru regularea uniunii si gramadirea agendelor, a impededatu regularea afacerilor de presa pentru Transilvania, inse va caut'a a lua mesuri in privint'a acest'a in tempulu celu mai scurtu.—La observarea dep. Babesiu, ca nu atatu legile sustatore in Transilvania, ci manuirea loru cea aspra, dau ansa la plangeri raspunde minist. Anderson, ca dorint'a fiacarui va fi strafomarea sistemii de presa din Transilvania, catu pentru manuire promite si pre venitoriu rigorositate fatia cu agitările contra integritatii statului.—Siedint'a din 5 Maiu se ocupa cu cetirea proiectului pentru baterea Monetei, carele se primesce in a dou'a si a treia cetire cu putine modificatiuni.

In siedint'a din 6 Maiu se preda casei raportulu asupra proiectului de lege despre procedur'a civila. Ranicher preda o petitiune din partea Sighisorenilor in cestiunea comitelui nationalu. Fabricius dep. din Sighisora prezenteza o contra petitiune, care aproba procederea regimulu la denumirea comitelui provisoriu pentru fundulu regiu.

Dupa ce se decide tiparirea legi in privint'a baterei monetei, face Simonyi o interelatione pentru crescerea poporului. La acest'a desvolta ministrulu de instructiune punctulu de manecare alu regimulu, si apoi se trece la desbaterea

proiectului de lege privitoriu la biserica gr. orientala.

Mai inteiu sa ectesce proiectulu regimulu, apoi alu comisiunii centrale si in fine modificatiunea adusa de ministrulu de culte.

P. Nyari observa ca grecii nu suntu considerati in proiectulu de lege si ca ministrulu de culte numai dupa ce au sositu reclamatiuni din partea mai multor comune grece a facutu o modificatiune. E de parere sa se amane desbaterea inca pre vreo câteva zile. Dupa ce au luat si alti vorbitori parte sa decide luarea la desbatere a proiectului numai decatu. Ministrulu de culte bar. Eotvos ia cuventulu:

Onorata casa! Eu voiescu in scurtu a desfasura motivele acelea, care au indemnatu pre ministeriu, ca in mani'a cestiuniloru celoru multe si forte insemnate, cu care se ocupa cas'a, se asterna in cestiunea acest'a deja acum unu proiectu de lege.

Articolulu de lege XX din 1848 au statoritu ca principiu egalitatea deplina a religiniloru recepse din tierra. Paragrafulu alu optulea asigura cetateniloru gr. or. dreptulu, de a si organisa afacerile lor bisericesti si scolare in modu autonomu, si spre scopulu acest'a au orenduitu convocarea unui congressu bisericescu. Evenemintele urmate dupa aceea au impededatu, ca legea acest'a sa se puna in lucrare si asi'a s'au intemplat, ca sa se faca acele schimbări forte relevante, cari au prinsu locu in sinulu bisericii gr. or. cu consensulu credinciosiloru, si adeca: despartirea credinciosiloru romani si serbi ai bisericii gr. or., si decretarea de a se infiint'a o metropoli romana intr'unu congressu bisericescu, care formalu nu corespunde recerintielor legei din 1848 si in legile nostre nu se afla nici o urma de despartirea bisericii gr. or.

Acesta stare trebuie a se ajutora, si de aceea ministerulu au aflatu de necesariu, a asterne unu proiectu de lege dietei, in care scelu congressu bisericescu, care au orenduitu despartirea amintita, incatu acest'a nu corespunde formalu recerintielor

legei din 1848, in modu suplitoriu sa se recunosca de legalu, si metropoli'a romana reinfintata de nou, sa se inarticuleze, ca, de ore-ce legile din 1848, cunosce numai un'a biserica gr. or., si numai acestei'a i asigura autonomi'a, acum dupa despartire sa se garanteze si normeze autonomi'a si coordinatiunea ambelor biserici, si modulu cum au a se convoca intai'a-si data aceste sinode separate.

In fine sa se deslege si cestiunile acelea de dreptu, cari s'au ivitu prin despartirea ambelor metropoli. Aici se intelege de sine, ca intr'o tierra constitutionale cestiunile de dreptu nu se potu resolve pre drumulu administratiunii, ci legislatiunea are de a determina judecatori legali pentru cestiunile aceste. Tint'a, carea a statu regimulu in privint'a acest'a inaintea ochiloru, si carei, dupa cum credu, si onorata casa i-si va da consiemiementulu seu, au fostu inainte de tote: ca, dupa ce cetatenii nostri tinatori de biserica gr. or. au aflatu de cuviint'a a scoate la capetu despartirea bisericesti, aceloru frecari si lupte, cari le-au in urm'a despartirii, pre catu va fi cu putintia sa se previna, si sa se rezolveze catu mai in graba; caci fara indoie la jace in interesulu tieriei, ca tote acelea cestiuni, cari dau materia la desbinari si desniri, sa se delatureze.

A dou'a tinta a regimulu si fara indoie la si a casei este ca de ore ce legea din 1848 carea asigura pe deplinu cetateniloru bisericii gr. orientale autonomi'a bisericesti si scolare, numai de un'a biserica orientale vorbesce, autonomi'a are a se intinde acum asupra ambelor biserici despartite, si ca astfelu aceea ce au intentionatu legislativ'a din 1848, sa se exprime respicatu, si acest'a cu atatu mai vertosu, caci eu nu cunoscu in interesulu tieriei ceva mai corespunditoriu, decatu asigurarea autonomiei a tuturor societatiiloru religionarie aflatorie in tierra. Si acest'a cu deosebire pentru aceea, fiindca intr'o tierra constitutionale natur'a lucruriloru pretinde, ca intocma ca alte relatii, sa se reguleze si acelea, care atingu asi'a de aproape fiint'a interna a tuturor cetateniloru, adeca relatiunile religiose pe o basa liberale. (Aplausu). Apoi si pentru aceea, fiindca legea din 1848 au statoritu in principiu deplina egalitate a societatiiloru religionarie, acest'a egalitate in modu practic nu se pote indeplini pre alta cale, decatu prin deplina libertate religionaria a confessiuniloru diferite. (Aplausu viu). In fine si pentru aceea, fiindca incatu statulu pretinde pentru acest'a o garanti'a ca sub pretestulu autonomiei bisericesti nu se va ingusta sfera de dreptu a statului: statulu posedea garanti'a acest'a antai cu deosebire in dreptulu seu de supravaghiare, a dou'a dupa parere mea intr'a ceea, ca in sinulu bisericeiloru autonome au influintia cetateni singurateci si asi'a ei singuri potu priveghia, ca sa nu se vateme drepturile constitutionale a le tieriei prin esageratiunile singuraticiloru (Aplause).

Eu o tinu de prisosu, a mai intra in punctele singularie la proiectulu de lege. Incatu se voru face obiectiuni in contra acelor'a eu mi reservezu dreptulu, a le raspunde acestea la desbaterea speciale.

La desbaterea generala iau parte dintre deputatii romani Babesiu si Sig. V. Popu. Desbaterea se invirte mai cu sema pre langa istoriculu bisericii gr. or. si pre langa unu amendamentu propusu din partea serbilor, ca sa se dica „biserica ortodoxa orientala“ in locu de gr. orientala, care amendamentu inse la votare a cadutu.

In siedint'a de la 7 Maiu dupa cetirea protocolulu vinu la rendu doue harthii a Directorulu cauzelor regale, prin cari cere ca cas'a sa-i permita a intent'a procesu de presa deputatulu Alexandru Romanu, redactoru alu „Federatiunii.“ Directorele cauzelor regale se provoaca la numeru dsuluiu diuaru 25, 28 si 38, si dice ca in acei'a s'a agitat in contra integritatii teritoriulu coronei unguresci. Harthiele aceste se predau comisiunii de 10 compusa spre acestu sfersitu. Dep. Ignatiu Nagy protesteaza pentru ce nu s'au pus mai inainte la votu cestiunea acest'a inainte de a se fi cetitu harthiele.

La ordinea dietei o desbaterea speciala a proiectulu de lege privitoriu la biserica gr. orientala.

La §. 1 alu proiectulu ia mai intai cuventulu Branovatzky si amendeza urmatiorulu testu:

Congresulu nationalu serbescu tinutu la Carlovitz in an 1864—65 incatu se au convocat cu

abaterea dela art. 20 § 2 din 1848—47, se recunosc de legalu.—Vorbitorulu nu se multiamesce cu testulu din proiectu, carele cere o legalizare supletoria, pentru ca acest'a aru trage dopa sine urmare ca congressulu dela 1864 a fostu nelegiutu. Cele aduse din partea comisiunii centrale spre afirmarea asertiunii despre ilegalitatea congressulu nu incape, de ore ce candu s'a convocat congressulu n'a existatu ministeriu ungurescu si asi'a nici ca a pututu ca sa se convoce congressulu pre calea legale, in intielesulu de acum. In fine observa ca insasi dietea de fatia s'aru putea numi nelegiuta, pentru ca nici acest'a nu e convocata de ministerulu responsabilu.

Langa amendamentulu lui Branovatzky se alatura Stoiakovics

Ioanovicu dice, ca de orece serbi recunoscu ca congressulu Carlovitanu nu e convocat conformu § 8 din legile din 1848, atunci nu se pote sustine legalitatea. Legea de fatia a pornitu din viata practica si sanctioneaza faptele si desvoltarea ce s'a intemplat in tempulu mai dincoce; legile din 1848 in sa si decisiunile relative la obiectulu de fatia nu se potu trece numai asi'a cu vederea. Halasz e pre langa testulu proiectulu sfontra amendamentulu lui Branovatzky. Mai vorbesce Bonisla §-lu acest'a aretandu necesitatea de o legalizare supletoria a congressulu din Carlovitu.

Tiszaz refrange asertiunea lui Branovatzky, prin carea disese ca dietea nu aru fi legala, dicendu ca dietea e convocata pre baza legiloru si atunci e legala. Berzeneczy din principiu e contra terminulu „congresu“, pentruca dice densulu „suntemu indopati cu destule congrese.“ Szasz Karoly face observari stilistice. Miletics nu recunosc legitimei dreptulu de a constitui congressulu si pentruca legislativ'a dela 1848 s'a invoitu cu acest'a elu spriginesce amendamentulu.

Presedintele pune la votu cestiunea si afara de deputatii serbi toti deputatii ceilalti stau pre langa testulu din proiectu; amendamentulu lui Branovatzky dara a cadutu.

La § 2 amendeza iera Branovatzky in locu de „egyenjogu“ (egalu in dreptu) „coordinalt“ (coordinatu). Dorece schimbarea acest'a pentru ca crede, ca ea s'a facutu mai multu din eroare. In celelalte acte oficiale se afla cuventulu propusu de densulu. Mai dorece densulu schimbarea acest'a textuala si pentru ca altmintrea romanii voru deduce de aci, ca sa se imparta si averea serbilor, ceea ce aru fi spre daun'a serbilor.

Acestu amendamentu a datu ansa la desbatere mai indelungate, la cari au luat parte mai multi deputati romani. Inceputulu l'a facutu dep.

Sig. Borlea: Onorara Casa! CREDU ca nu gresiescu afirmandu, ca a cere imprutu nu este unu lucru prea placutu, si ca de comunu numai atare obieptu imprutamu, de care avem lipsa si nu este in posesiunea nostra. (Aprobare) Cu unu cuventu imprumutarea preste totu, nu areta mare abundantia. (Aprobare.) Prin urmare este afara de tota indoie la, ca in epoca de fatia tota natiunea, din iubire catra limb'a sa si din punctulu de vedere alu cultivarei ei, incungiura cuvintele straine, imprumutate, inca si in conversare. (Aprobare.) Asi'a dara deca acest'a este dreptu, ce, dupa mine nu suferu indoie la, apoi, dupa parerea mea, cu atata mai virtosu trebuie incungiurata, in catu se pote, imprumutarea si folosirea de cuvinte straine in testulu legiloru. (Aprobare generale; vorbitorulu este silitu a-si intrerumpe vorbirea pre cateva mominte). Cuvintele straine trebuie imprumutate si folosite numai acolo si numai atunci, candu, cutare obiectu nu se pote numi fara de ajutorulu acelor'a. In casulu de fatia, onor. casa, nu subverseza acest'a impregiurare; pentru ca cuventulu strainu „coordinalt“, tiesutu in amendamentulu lui Branovatzky si sotiloru lui, nu insemna nici mai multu nici mai putienu decatu cuventulu „egyenjogu“ cuprinsu in proiectulu guvernulu, primitu si de comisiunea centrale si aprobatu de tote comisiunile, in cari, dupa cumu sci, fiindu si membri invetiati de ai academiiloru au bagatu bine de sema la limba si la tiesatur'a cuvintelor. (Aprobare.) Nu me indoiescu, ca deputatii serbi au facutu amendamentulu presintatu din caus'a, ca, insemnandu, dupa parerea lor cuventulu „coordinatu“ mai putienu de catu cuventulu „egyenjogu“, li-ar' place a areta metropoli'a serbesca celu putienu cu 1/4 mai mare de catu metropoli'a serbesca. Acest'a se vede si de acolo, ca eri cu ocaziunea desbaterei generala a proiectulu, vorbindu vre-o 6 deputat

serbi, unul după altul, nici unul nu s'a dechiarat prin nici un cuvânt în contra proiectului de lege, ci toți l'au primit în general, ne având altă scop — cu toate vorbele goale și frazele impenabile, câte le-au spus — decât să arate metropoli'a serbesca mai pe sus de cea românească (Aprobare.)

La aceste fortări a le lor, s'ar face mai multe observări, înse după ce din lungile lor vorbiri de prisos ce au ținuturi, pentru ei n'au rezultat nici un avantaj și pentru noi nici o daună, din opornarea acelor a încă n'ar' rezultă altă, și asié nu me demitu în opornări. (Aprobare) Numai la naiv'a observațiune a dep. Dimitrievics „ca romanii, în privința autonomiei bisericești și școlare au stat sub scutul Serbilor”, observu pe scurt, ca nu știu pe ce se bazează d. Dimitrievics aceea afirmare naivă; pentru că, — deși deputatii serbi s'au provocat în vorbirile de ieri și au citat fraze din toate privilegiile lor existente și întipite, afirmarea d. Dimitr., ca noi am fi stat sub scutul serbilor, n'au documentat-o nici unul, ce eu și negu serbatoresce, pentru că știu din istoria, că pe când au imigrat (bevándoroltak), serbii noi aveam metropoli'a română la Albă-Iuli'a, și asié n'am avut lipsa de scutul serbilor; de asié știu că eu enumeră, pe cum făcra deputatii serbi, unu siru frumos de metropolitii romani, unu siru frumos de metropoliti, cam 30 — 35, și asié poté însiră cu numele, ba și aceea v'asié știu spune, care în ce anu a devenit metropolitu, în care anu a moritu, și m'asié poté provocă la mai multe date istorice; fiindu înse convinsu, ca cu de-acestea numai asié abuză de paciința casei, ve voi spune numai atât — a celu d'ntăiu metropolitu romanu s'a numitu Ioanu la a. 1348 — și asié amu ave și noi de dorit, de o parte în interesul nostru, de alta parte pentru adevărul istoric, ca în locul cuvintelor „se inființiază o metropoli'a română”, să se pună: se renființiază etc. Pentru că sa nu dau ansă la discuțiuni îndelungate, din partemi me îndestulescu cu testul, asié pe cum e. (Aprobare.) Nu voi a produce multe date istorice, pentru că n'avem a compune o istoria, ci o lege, care pentru viitoru se statorosească o ganisirea și se asigure autonomi'a bisericești gr. orientale. Apucându-ne de compunerea unei legi, recunoștem, ca obiectul, pentru care aducem aceea lege, s'eu n'a fost regulat de locu, s'eu n'a fost regulat după dreptate. Vedeudu dara, ca în casa acestă nu s'a radicat nici o voce în contra legii de fatia, credu a fi mai pe sus de tota îndoielă, ca on. casa vede și e convinsă, că organizarea afacerilor bisericești și școlare a le românilor gr. or., cari sunt în majoritate preponderantă, asié pe cum a sustatu aceea cu a serbilor la olaltă, a fost nedreptă și ne corespunzătoare cerințelor timpului de astăzi.

Afacerile bisericești și școlare ale românilor și serbilor au fost organizate uniform, ca ale unor coreligionari, pentru ca e cunoscutu, ca în secole trecute religiunea a jucat asemenea rolă, că astăzi naționalitatea.

N'au statu dara sub scutul serbilor, ce se vede și din aceea, căci a stă sub scutul cuiu, atâtă va să dăca, câtă a fi operat de cinev; iera ca noi n'am aflatu nici o aparare la serbi, acestă credu, ca o știu totu omulu, mai bine înse o știu serbii înșiși; pentru clarificarea scutului serbescu, amintitu de dep. Dimitrievics, asié poté produce câteva cazuri referitorie la fundul religianu comunu, la care amu contribuit și noi, și la administrarea acelu fundu, dar n'o facu, pentru ca nu voim a causă amaratiune, nici a resuscită dureri. Fia destulă a observă numai atâtă; în ce a constat și câtă de binefacătoriu a fostu pentru noi scutul serbescu, poté vedea ori și cine de acolo, ca noi cu totu pretiulu, pe lângă cele mai mari sacrificii amu staruit a ne elibera de sub acelu scut, și multiamim atotu putintelui, ca ne amu eliberatu (Ilariete.)

Că în toate afacerile comune, asié s'au făcutu și aici abuzuri, unele mai mari, altele mai mici, dara totu deun'ă spre vatemarea noastră; durerea, ce ne-au causat acele vatemări e dreptă, și apoi credu, că abuzurile vatemătoare nu se pot boteză de scut pazitoriu (Ilariete.)

Dupa această abatere scurtă, dara necesaria, întorcându-me la meritul obiectului, repetiescu, ca de ore-ce cuventulu „coordinat” nu va se dăca nici mai multu, nici mai puțin, decât a cuventulu „egal indreptățit”, și de ore-ce cuventulu din urma se afla în proiectulu regimului, și s'a primitu de toate comisiunile, chiar și de cea centrală, — nu

aflu nici cauza nici scopu, de a-lu suplini prin cuventulu „coordinat”, imprumutatu din alta limbă, și de aceea votezu pentru testulu nestramutat alu §-ului 2, asié precum s'a primitu acelu de comisiunea centrală. (Aprobări.)

Dr. A. Mocioni: Nu știu care testu lu-va primi on. casa dar înainte d'a vorbi despre modificatiune, am d'a face unele observări în privința testului espusu, ceea ce redă, ca și eu trebuie se întonu, este unu adevăr constatatu de istori'a cumca metropoli'a română or. în Transilvani'a s'a sustienutu până pe la finele secului 17, cându metropolitulu de atunci primindu uniunea a esitu din senulu acestei biserice, și astfel metropoli'a au încetatu „de facto” de-si nu „de jure”. Din asta cauza aflu cu cale la locul acestă ca în locu de „inființiază” se se dăca „restituită”. Cu toate acestea n'am aflatu de lipsa a propune o modificatiune separată în asta privință, înse aflu de lipsa a întonă desclinitu faptul istoric, pentru că nu cumva din testulu necorect alu legii se se facea aceea deducere careă nu încapă cu dreptulu canonicu, cumca adeca oricare guvern civilu, afara de biserice, ar ave dreptulu a inființiază. — Dupa această scurtă declarațiune mi-ieu voia a face unele observări în privința modificatiunei. Din parte mi dorescu a sustiené spresiunea de „egală în dreptu”, dorescu pentru că după parerea mea espriemă acestă nu numai relatiunile dintre amendoué metropoliile, ci are și unu întielesu publico-juridicu. — Din asta cauza nu participu la parerea dlui deputatu Stefanu Branovaczky ca corpulu legiuitoriu n'aru fi chiamatu a recunoșce indreptățirile, ci din contra numai dicită e chiamatu a recunoșce ranguri și drepturi. Spresiunea „egală în dreptu” voiu s'o sustienu și pentru aceea căci un'ă ingrigire ce i s'a opusu, ca adeca v'ave influință a supr'a dreptului privatu, nu s'a motivatu. Deci rogu on. casa se binevoiescă a primi testulu. (Aprobări.)

B. Simonyi. După ce arată ca nu au fostu erore nici decum la întrebunțierea cuventului „egal indreptățit” în testulu proiectului de lege și espriemă mirarea, cum de se poté sculă cineva în contra egalității indreptățiri, cându făcra omu e și trebuie să fie convinsu ca a trecut u timpulu privilegiilor. Remane pe lângă testulu din proiectu.

Miletics răspunde la o observare a unui deputatu carele a spus ca serbii au imigrat (bevándoroltak), căci nu au migrat ci au venit chiamati de Leopoldu I, că sa serviescă în contra turcilor. Prin imigrare elu întielege a veni cu saculu în spate și acestă densulu o refrânge. — Cu privința la cuventulu egyenjogú și la observări de ale deputatilor romani, mai vorbesc Nicolits și Stoia Covicș. Cestu din urma lu scapă gură, de indecursulu vorbirii se se a întretiesut cuventulu bevándorlás, ceea ce Miletics, carele are mare antipathia întra acestu cuventu unu pută trece cu vederea.

D. Maniu: Observatiunile ce on. Branovaczky le face întra cuventulu „egal indreptățit” me îndemnă să spunu în câteva cuvinte parerea mea în asta privință (S'audim!) Și io credu că nimene dintre romanii or. nu va pretinde dreptu egal la avere cu ocaziunea impartirii, căci nu voim alta egală indreptățire pentru metropoli'a de catu în privința rangului, pusețiunei. Oratorulu desaprôba provocarea la privilegie, prin ce voira satribuiescă o superioritate metropoltei serbesce. În fine propune pentru multumire generală că espresiunea „coordinat” se se asedie între parentese.

Miletics și Nicolits pentru spresiunea de „coordinat”, Branovaczky afirma că romanii numai încetu au intratu sub scutul serbilor fora a fi pretinsu drepturi. Apoi era se provocă la privilegie, unde nu e amintire de romani.

Puscariu forte nimeritu răspunde lui Branovaczky: Dacă romanii au intratu cu încetulu sub scutul serbilor apoi și serbii au pus numai cu mereulu, asié-dicendu, „tacite”, man'a pe toate drepturile și averile românesce.

(Aplause.)

B. Bessiu spriginesc testulu din proiect; Dimitrievics e pe lângă amendamentu.

Sig. V. Popu: Onor casa! Amu creditu, ca după procesulu nostru divorțialu vomu ajunge o di mare, în care ne vomu desparti cu iubire unii de alții, a thoro et mensa.

Dara vedu ca acestă sperare s'au nimicitu.

Provocarea la privilegie face a ne cutremură în credința, ca ne vomu desparti unii de alții că frații.

Ei, onor. casa, se provocă la privilegie. Ei

voiescu a negă egală indreptățirea; ei vinu gat cu totu felulu de documente, cu totu felulu de arme, pe cându noi ne-amu propusu, că nici nu vomu replică, ca nu ne vomu demite la opornări; dara cându i vedem dicendu-ne, ca amu stat sub scutul lor și amu aflatu refugiu la ei, sum silitu a-mi radica și eu grațulu și a replică cu o simplă anecdota. (Strigări din toate părțile: Se audim!)

A fostu odată unu țiganu, care avea prunci multi, dintre cari unulu era de totu golu, avendu numai un'ă legătură la grumadi. — Cine va lu întrebă: și acestă este fiulu teu? Dă, response țiganulu, acestă e fiulu meu adoptat — eu lu îmbracu. (Risetu mare.)

Asié amu fostu și noi cu acelu scut serbescu, cu aceea adoptare; asié amu adoptat și serbii pre romani, că țiganulu pre fiulu seu adoptiv. (Ilariete, aplause generale.)

În biserica ne-amu impusu limbă lor, în locu de Episcopu românesc amu numitu Episcopu serbescu, nici la atâtă n'am a ajunsu, câtă se capețam unu preotu român, dara nici de calgeru n'au primitu pre romani, pentru că s'au temutu, ca acusi va deveni Episcopu. Cu acestea ne-amu multiamitu, ca le-amu immultitu turm'a lor. (Ilariete.)

Privilegium est vulnus legis. N'au dara, dloru, ce se laudă cu acele privilegie; pentru ca cine se provocă la privilegie documenteză, ca n'au avut dreptu, fără i s'au d' tu ce-va dreptu.

Cându au venit serbii sub Cernovici, credeti dloru — deca e sa încaldim istori'a — ca pentru aceea au venit, ca acolo, unde era mai înainte li-amsu bine? (Placere, Sgomotu.) N'au venit pentru aceea, ci pentru ca au voit sa scape de turci. Drep u, ca venindu aici, asemenea au trebuit sa se aperse de turci, pentru ca altmintea sfor'a turcescă i-aru fi gadelitu prea taru la grumadi. (Aplause.)

Ce s'a întemplatu dara? Cându la, 1700 sub Atanasiu, a trecut o parte a românilor la unire, cu toate ca au mai ramas multi în credința vechie, remanendu în Transilvani'a până la 1812 fără de Episcopu lucră firescu, ca au trebuit se mersă unde-va.

Dara se cređa frații serbi, ca mai bine aru fi făcutu romanii, deca aru fi ramas de sine și nu s'aru fi dusu acolo: căci repetiescu, n'au avut nici o scutire.

Papele suntu cunoscutu, nu voiescu a le mai aminti. Acum cându e vorba în această alineă de egalitate, încă vedem iubirea cea mare, cu care suntu cătra noi; căci în această alineă este vorba numai de dreptulu nostru, și totuși ei nu vreu a ni-lu recunoșce, ci se abatu încôse și în colo, și voiescu espresiunea „coordinat”, sub care întielegu propriaminte subordinatiune. Asié credu, ca această alineă espriemă chiaru, ca suntemu egali indreptățiti, ce vomu și fi, și ce aru fi trebuit de multu se fimu. (O voce: Da, însa în privința banilor), aici e vorba de dreptu și nu de bani, despre bani vomu vorbi la aline'a 8-a.

Partinescu testulu originale.

Manoilovics și espriemă parerea de reu ca vorbitorii s'au departat asié tare dela obiectu și afla mangaiere în declarațiunea făcută de ministrulu cailor, carele s'au espriematu într'acolo ca nu vrea mai multu nici mai puțin decâtu independința acestora dode metropolii un'ă de altă.

Ne mai fiindu alti vorbitori pentru punctulu acestă, cu o majoritate mare se respinge amendamentulu lui Branovaczky și remane testulu proiectulu.

La § 3. se inverti desbaterea pe lângă amendamentulu, carele avea de scopu delaturarea cuvintelor: între marginile legii țierei. Pentru amendamentu vorbesc Dimitrievics, Babasiu, Miletics, Aurel Maniu, Alessandro Mocioni. Puscariu și Dobrzaszky; pentru proiectu vorbesc Col. Tisza, Paulu Nyári și Samuel Bonis, carele din urma dice ca statulu are dreptu a se mestecă în afacerile bisericile, bisericești, indatu ce afacerile bisericești se pun deasupra existinței statului; în fine se provocă la placetum regium.

Cându era sa se pună la votu §-ulu acestă observă Miletics ca casa nu poté aduce concluse, pentru ca lipsescu pre multi dintre membri. Numerându-se membri se vede ca din deputatii verificati 404 la numeru nu erau mai multi în casa decâtu 189 și asié votarea se amena pe diu'ă următoră. Din acelasu temeu a amenat ministrulu de comerciū Gorove unele impartășiri ce avea a le face casei.

In siadinta din 8 Mai dupa unele sfaceri obicnuite se aduca la cunoscinta casti mai multe incurse intre cari unul (incursu) din partea clubului de egalitate pestano, in favorea casa torilor mestecate; altu pentru reformarea regulamentului industriar. Ministrul de comerciu asterne tratatul de comerciu si de navigatiune cu Anglia. Csengerly celesce raportulu despre dorintiele deputatiunei regnicolare croate in privinta drumului de feru fumanu.

Acum veni § 3 alu proiectulu de lege in cauza bisericeii orientale la votare. Inainte de votare insa se desvolta o discussiune: Ales. Nikolits cere inainte de tote votarea paragrafului dupa propozitiunea regimului. Ales. Mocio ni voiesce a desface paragrafulu in parti singulare si cere o votare partiala. Ios. Iusth e in contra, fiindu ca casulu acest'a de votare numai atunci se intempla, candu proiectulu comisiunei sa respinsu. Vincentiu Babesiu aproba, ca amendamentul facutu la § 3 contine 6 modificatiuni, si numai doue dintr'acestea s'au discutatu, deci sa se primesca acelea modificatiuni propuse, in contra carora, nu s'au facutu nice o obiectiune. Balt. Halsz inca e de parere, ca mai intaiu trebuie a se vota asupra propozitiunei regimului. La acest'a observaza ministrulu de culte, ca de ore-ce regimulu au aprobatu proiectulu comisiunei, asi nu mai este nici unu motivu, de a vota pentru propozitiunea regimului. St. Branovacsy asemenea urgeza votarea pentru proiectulu dintaiu (propozitiunea regimului) si dupa aceea se urmeze modificatiunile. Kol. Tisza observa ca propozitiunea regimului nici nu mai exista; ce privesce despartirea cestiunilor cari sunt a se vota, atunci aceste sa se statorasca; elu e pentru ele.

Milos Dimitrievics detaliaza modificatiunile amendamentului lui Branovacsy si solii in contra caruia se declara S. Bonis, ca proiectulu comisiunei trebuie a se desface.

Presedintele observa in sine, ca si in privinta § 2 mai intaiu s'au votatu asupra proiectulu comisiunei, dupa aceea urma votisarea asupra § 3 si acest'a s'au primitu cu o majoritate forte mare dupa proiectulu comisiunei. In privinta § 4 amendamentul propune urmatoriulu intielesu: credinciosii ambelor metropolii au dreptulu de a-si organiza congresele lor, sub sustinerea dreptului pre inaltu de sanctiune! Acestu paragrafu dupa o desbatare scurta, ne oferindu nici unu momentu mai insemnatu, se primesce in intielesulu de mai sus; asemenea § 5 dupa o modificatiune propusa fara nici o desbatare. § 6 aduce o discussiune mai lunga cu sine: Ioann de Puscaru face observarea ca la numirea „congresu romanescu“, insemnarea „nationalu“ au ramas in proiectulu comisiunei afara, pre candu acest'a in propozitiunea regimului precum si in 5 antecedenti care vorbesce despre congresulu nationalu serbescu e cupriusa. Vorbitorulu pretinde interpelarea cuventului „nationalu“.

Lad. Berzency e ingrigitu ca in Transilvania forte usioru dintr'acesti se pote face unu capitalu la cestiunea nationalitatiloru, si educe ca unu curiosu, ca Metropolitulu din Bucuresci si astadi se numesce Metropolitulu ungro-romanu. Cuventatoriulu aru dori ca in locul cuventului congresu si se intrebuinteze „sinodu“. Sig. Popp pretinde, pentru romani asemenea dreptu, ca alu serbiloru, ca sa nu apara, ca si candu cei din urma aru avea mai multe drepturi. Ministrulu de cultu baronulu Eötvös in contra espressionei „congresu nationalu romanu“ nu are de a obiecta nimica. Pentru motiunea lui Puscaru vorbescu inca G. Ioanovicu Ales. Miletics P. Nyáry, baronnu Simonyi, Greg. Székely, Sigmundu Borlea, Gabr. Varady, Nic. Bano si Stef. Csánady; Bar. Eötvös dice, ca proiectulu de lege s'au formulatu pre has'a paritatei celei mai depline s ambeloru nationalitati, dupa aceea se primesce motiunea lui Puscaru cu majoritate precumpanitoare si § 6 cupata acelasi intielesu, ca § 5 in privinta serbiloru.

Paragrafulu 7 se primesce fara desbatare acum urmeza § 8 pre tapetu, acestu paragrafu e unulu dintre cei mai insemnati § din totu proiectulu de lege. Acest'a propune unu tribunalu delegatu, ca modu de impaciere pentru litigele ce se voru ivi in urma desbinarei ambeloru metropolii. Comisiunea centrala cere formarea unui tribunalu arbitru, amendamentul lui Branovacsy si consorti nsa voiesce a reclama competentiu tribunaleloru or-

dinarie. Dupa ce Branovacsy si face motiunea sea intr'o cuventare lunga ministrulu de culte se scoala si staruiesce din resputeri pentru unu tribunalu delegatu aratandu parte necesitatea cea imprativa pentru desbinarea catu mai in graba a litigloru si cestiuniloru de dreptu, provenitore prin desbinarea ambeloru metropolii parte documentandu si competentiu tribunaleloru ordinarie, de a pute figura la asemenea cestiuni ca foru de iudiciu. Balt. Halsz se declara prin o motivare lunga pentru tribunalulu arbitru. (Va urm.)

Principatele romane unite.

Consululu generalu alu Franciei a trasu la o telulu „Lazar“, iera nu la consulatulu francesu. Pentru ce acest'a nu se scia ce este de insemnatu insa, ceea ce ni se pare ca aru trebui sa observe, si ceea ce negresitu ca observa omenii politici, este acest'a, ca de cate-va zile, printre tote evenimentele cele grave intemplate in mai multe parti ale Romaniei si chiaru in capitala, in tote partile se face vorb'a despre venirea agentului Franciei, despre acestu consululu alu Franciei.

Noulu consululu alu Franciei vine intr'o epoca forte interesanta, deca nu critica; si deca va ave bune calauze, cari sa-l introduca cu sinceritate pre tote caile, prin tote intortocheturile politice ce se face astadi in Bucuresci si sa-i arete tote jocurile bizare ale diplomatiei stateloru celor mari in Romania, va avea ce se veda, va avea ce se studieze, va avea ce se raporteze, va ave cu ce se indetuleze dorintiele legitime spre desvoltarea inteligentiei, talentului si capacitatii unui agentu alu Franciei intr'o tierra care s'a numitu de multu inca: Franci'a orientului, pre dreptu cuventu, pentru mai multe titluri ale acestei tierr, pentru mai multe drepturi ale acestei tierr la o asemenea numire; si in care tierra rezultatele resbelului Sadovei anulaza rezultatele resbelului Crimeei.

Archivele consulatului Franciei in Romania ii va areta ca primul consulatu stabilitu in Romania, dela neputu si pana astadi din tempulu republicei si pana astadi, a avutu si si-a pestratu caracterulu seu eminamente politicu.

Sub Imperatulu Napoleonu I Formont tineu susu drapelulu Franciei in Bucuresci. Ave-va si Imperatulu Napoleonu III unu agentu alu seu in Romania precum a avutu Imperatulu Napoleonu I? Pana acum acest'a nu s'a doveditu.

Dela 1841 pana astadi nu a fostu decatu unu singuru consulatu in Romania, si totu ce au pututu da Romaniei consulii Franciei, mai cu seama sub lungulu si molateculu guvernulu alu lui Ludovicu Filipu, n'au fostu decatu dorintie si simpatia. Dupa resbelu Crimeei celu potinu s'aru si cuvenitu ca drapelulu Franciei se fia la inaltimea drapelului Rusiei in Bucuresci; dara lipsea omulu care se tina acelu drapelu. Venitu au acum acelu omu? o vomu vedea.

Totu ceea ce pote sa dea unu consululu alu Franciei unu poporu galo-latinu, o societate care se desvolta de unu seculu pre preceptele encyclopedistiloru Franciei, pre principiile revolutionei francesce in literatur'a si in civilizatiunea francesca. in admiratiunea si in adoratiunea celor doi mari barbati moderni Napoleonu I si Napoleonu III; totu ceea ce potu sa dea romanii consululu generalu alu Franciei in Romania, simpatiele romaniloru, le-a avutu si le are consululu Franciei. Tr. Carp.

Varietati.

Focu. Din o corespondintia mai lunga estragemu urmatoarele:

Orestia in 4 Maiu. Astadi la 1 ora dupa amedi erupsa focu in siura unui locuitoriu romanu de aici, a carui casa era cea dintru langa casa din care au eslit focu in 9 a lunei trecute care prefacuse 16 case in cenusa. Casa la care aprinse foculu, era incuata, toti omenii dela casa la lucru campului, precum si la casele vecine numai ici colea cate o muiere sea copii acasa.

La signalulu focului intrerupseser cei mai multi locuitori prandulu si fugira la fatia locului, insa pana candu ajunsera in ultima cea mai de latu de de orasiu, foculu cuprinse 5 case cari tote erau coperite cu paie, si prin urmare se putu pune stavila acestui elementu numai la a 6-a casa, care altmintrea inca se scruma, si care se putu senti de flacar'a focului de erau locuitorii acasa pentru a da

scari, seu vre-unulu dintre cei mai curendu acolo ajunsi stengatori aru fi cantatu la vecinii ne arsi scari spre a uda coperisulu bine cu apa, ce insa nu se facu si asi'a se aprinsera paiele de totu uscatu. Vieti'a vre-unui omu, seu a unui animalu de casa nu s'au periculatu. Au fostu insa intre aceste 6 arsi 3 avuti cu case bune, cu camere pline de bucati si siuri cu pine de fenu si otava etc. cari tote ba si mobilele din casa unuia si carulu in siura se scruma de flacar'a focului. T.

30-3 Concursu.

Devenindu vacanta statiunea de investiatoriu din Dumbrava Protopopiatulu Turdei de susu, carea e providiuta cu salariulu anualu de 80 fl. v. a in bani, 2 1/2 jugere pamentu aratoriu clas'a II si cuartiru liberu.

Competitorii acestei statiuni voru avea a se adresa la subscrisulu pana la 30 Iuniu 1868 cu documentele:

- a) ca e de religionea gr. or.
- b) ca au absolvatu cursulu pedagogicu in unu institutu publicu cu succesu banu.
- c) Testimoniu ca scie cantarile si tipiculu bisericiceii nostre gr. or. — avendu a servi si de cantore si a primi plat'a cantorale separtata —

Protopopiatulu gr. or. a Turdei de susu. Idicelu in 17 Aprile 1868. Iosifu Brancovianu, Protopopu.

Nr. 14-3 EDICTU

Dumitru D. Spudercu din Brasiovu, carele parasindu de unu anu de dile cu necredintia pe legiuit'a lui socie Maria, nata Petru Munteanu, totu din Brasiovu, pribegiesce in lume fora a se pute sci loculu unde se afla, — este prin acest'a citatu, ca n terminu de unu anu de dile dela datulu presinte sa se infacisiedie cu numita s'a socie inaintea subscrisului la scaunulu protopopescu respectivu, caci la d'contra si in absentia densului se va decide pe has'a S. S. canone ale bisericeii nostre ortodoxe, divortiuulu ce-ru de socia lui.

Brasiovu 17 Aprile 1868. Iosifu Baracu Protopopu locale alu Brasiovlui

35-3 EDICTU

Ioann Stanu Proc'a din Resnovu, carele acum de tre ani a parasitu cu necredintia pre legiuit'a sea socia Ana nascuta Carstea Coreiu din Cristianu, pribegindu in lume, si nesciindu-se loculu aflarei lui, se citeza, prin acest'a ca in terminu de 6 luni dela datulu de fatia, sa se infacisiede in fata subscrisului foru matrimoniale, spe a sta fatia cu pomenita lui socie, caci la d'n contra, si fara de dansulu, se voru decide cele de lipsa in sensulu ss. canone ale bisericeii nostre greco-orientale.

Scaunulu Protopopescu greco-orientalu din Brasiovlui. Zernesci in 26 Martiu 1869.

Nr 32-3 EDICU

Prin ce re Paraschiva Dimitrie Dogarin din Marcosiu, carea si-a parasitu cu necredintia pre legiuitulu ei barbatu Vasile Nanu din Hermanu, si de fatia nu se scie loculu petrecerei ei, se provoca prin acest'a, ca in terminu de siese luni sa se infatiseze in fata forului matrimoniale subscrisu, pentru ca la din contra la cererea barbatului ei se va da hotarire si fara de densa dupa prescrierea S. S. Canone si a siediemintelor bisericesci.

Brasiovu in 20 Aprilu 1868. Forulu matrim: gr. res. alu Tract: protopopescu alu II alu Brasiovlui. Ioannu Petricu Protopopu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 1/13 Maiu 1868.

Metalicele 5%	56 15	Act. de creditu	181 80
Imprumut. nat. 5%	62 65	Argintulu	114 65
Actiile de banca	702	Galbinulu	5 57 1/2